

УДК 336.221

JEL G32, H20, H21, H26

DOI: 10.32782/2786-8273/2025-10-11

Радченко О.Д.

кандидат економічних наук, доцент,
старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу
фінансово-кредитної та податкової політики,
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4892-7764>

Oksana Radchenko

National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics"

Поліщук П.С.

здобувач ступеня доктора філософії з фінансів,
банківської справи, страхування та фондового ринку;
аспірант,

Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0006-3711-5508>

Pavlo Polischuk

National Scientific Centre "Institute of Agrarian Economics"

РЕФЛЕКСІЯ ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ ТА ПОДАТКОВИХ РИЗИКІВ УКРАЇНИ КРІЗЬ ПРИЗМУ КОНЦЕПЦІЇ «БЕЗПЕЧНИХ ГАВАНЕЙ» МІЖНАРОДНОГО ПОДАТКОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ

REFLECTION OF TRANSFER PRICING AND TAX RISKS OF UKRAINE THROUGH THE LENS OF THE "SAFE HARBOURS" CONCEPT OF INTERNATIONAL TAX REGULATION

Анотація. У статті досліджено трансфертне ціноутворення в Україні крізь призму концепції «безпечних гаваней» міжнародного податкового регулювання. Визначено основні проблеми чинної системи, серед яких надмірний адміністративний тиск, високі витрати на документування та ризик податкових спорів. Наголошено на важливості адаптації рекомендацій ОЕСР та ООН до вітчизняних умов, що дозволить знизити навантаження на бізнес, особливо малий і середній, та підвищити прозорість і стабільність податкових відносин. Зроблено висновок, що впровадження «безпечних гаваней» може стати інструментом гармонізації української системи трансфертного ціноутворення з міжнародними стандартами, сприяти розвитку підприємництва та посиленню податкової безпеки держави. Додатково акцентовано на необхідності створення чітких механізмів моніторингу та контролю, які забезпечать ефективність впровадження «безпечних гаваней» та мінімізують ризики зловживань. Водночас зазначено, що адаптація цього інструменту може сприяти інтеграції України до глобального економічного простору та зміцненню довіри між бізнесом і державою.

Ключові слова: трансфертне ціноутворення, безпечні гавані, податкові ризики, податкове регулювання, малий та середній бізнес.

Abstract. Introduction. Transfer pricing plays a central role in shaping the tax environment of Ukraine, as it directly influences both fiscal stability and business competitiveness. However, the existing system is characterized by excessive administrative burdens, complex documentation requirements, and high compliance costs, which particularly affect small and medium-sized enterprises (SMEs). These challenges increase tax risks and create asymmetry between the interests of taxpayers and tax authorities. **Purpose.** The aim of this paper is to explore the potential application of the "safe harbours" concept, widely used in OECD and UN practices, as a tool for reducing administrative pressure and aligning Ukraine's transfer pricing framework with international standards. **Methods.** The study applies comparative and analytical methods to examine the Ukrainian transfer pricing regulations in relation to international guidelines. The authors assess the implications of implementing simplified approaches for typical intragroup transactions and financial operations, drawing on global experience and identifying relevant adaptations for the national context. **Results.** The findings reveal that the absence of safe harbour rules in Ukraine leads to disproportionate costs for documenting even low-risk operations, while in many countries such transactions are exempt from extensive analysis. The adoption of safe harbours could reduce compliance expenses, enhance predictability of tax obligations, and allow tax authorities to focus on high-risk operations. Furthermore, SMEs would benefit significantly from reduced bureaucracy, which could stimulate entrepreneurial activity and improve the investment climate. **Conclusion.** Implementing safe harbours in Ukraine represents a strategic direction for modernizing transfer pricing regulations. Although risks of misuse and potential revenue losses must be considered, properly calibrated mechanisms can balance the needs of the state and businesses. This approach would contribute to tax security, improve transparency, and strengthen Ukraine's integration into the global economic environment.

Keywords: transfer pricing, safe harbours, tax risks, tax regulation, small and medium-sized enterprises.

Постановка проблеми. Система трансфертного ціноутворення (ТЦУ) в Україні є складною та багато-рівневою, що обумовлює значний адміністративний тягар як для суб'єктів господарювання, так і для контролюючих органів. Особливо відчутним цей тягар стає для малого та середнього бізнесу, який не завжди має достатні ресурси для належного документування і підтвердження відповідності контрольованих операцій принципу «витягнутої руки». Процес підготовки документації з ТЦУ вимагає детального економічного аналізу, ретельного збору інформації, використання баз даних та складних аналітичних методик. Це призводить до значних витрат часу, фінансових ресурсів та кадрового забезпечення, що ускладнює ефективне ведення бізнесу та створює підґрунтя для податкових спорів.

Актуальною є й проблема асиметрії інтересів між податковими органами та платниками податків. З одного боку, держава прагне забезпечити максимальний рівень податкового контролю з метою запобігання виведенню прибутку у низькоподаткові юрисдикції, а з іншого – підприємства стикаються з надмірною бюрократизацією та ризиком подвійного трактування норм. У результаті формується ситуація, коли адміністративне навантаження не відповідає масштабам і економічному ефекту контрольованих операцій, що негативно позначається на інвестиційному кліматі та конкурентоспроможності українського бізнесу.

Водночас міжнародна практика свідчить про можливість зниження адміністративних бар'єрів у сфері ТЦУ шляхом застосування спрощених підходів. У межах рекомендацій ОЕСР та положень, напрацьованих ООН, передбачено концепцію «безпечних гаваней» (safe harbours). Вона полягає у встановленні спрощених правил для типових внутрішньогрупових і фінансових операцій, які не становлять значного податкового ризику. Такі механізми дозволяють зменшити витрати на дотримання вимог, оптимізувати роботу податкових органів та підвищити рівень добровільного виконання податкових зобов'язань.

В Україні подібні правила поки що не імplementовані, що створює дисбаланс між національною системою ТЦУ та міжнародними практиками. Це призводить до того, що підприємства вимушені витрачати непропорційно великі ресурси на документування навіть простих операцій, які в багатьох країнах звільнені від поглибленого аналізу. Відсутність «безпечних гаваней» підвищує податкові ризики, посилює можливості для зловживань та ускладнює ефективне адміністрування ТЦУ.

Отже, дослідження можливості впровадження концепції «безпечних гаваней» в Україні є надзвичайно актуальним. Воно дозволить оцінити потенціал такого механізму для зменшення адміністративного навантаження, збереження належного рівня контролю за податковими зобов'язаннями та зниження ризиків ухилення від оподаткування. Особливо важливим це є для малого та середнього бізнесу, який найбільше страждає від складності чинних правил, а також у контексті взаємодії з низькоподатковими юрисдикціями. Таким чином, рефлексія української практики ТЦУ крізь призму концепції «безпечних гаваней» міжнародного податкового регулювання є необхідним кроком для вдосконалення національної податкової політики та гармонізації її із світовими стандартами.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасний науковий дискурс щодо трансфертного ціноутво-

рення (ТЦУ) в Україні формується у кількох ключових напрямках. По-перше, значна увага приділяється аналізу міжнародних документів – OECD Transfer Pricing Guidelines та UN Practical Manual on Transfer Pricing – які визначають засади формування глобальної практики та впровадження концепції safe harbours. Цей механізм розглядається науковцями як інструмент зниження адміністративного навантаження на платників податків та податкові органи, а також засіб забезпечення більшої визначеності у сфері внутрішньогрупових і фінансових операцій.

По-друге, окрема група досліджень зосереджена на економіко-аналітичних аспектах трансфертного ціноутворення. Тут головний акцент робиться на оцінці податкових ризиків, проблемах зіставності та виборі бенчмаркінгових діапазонів, а також на визначенні впливу спрощених процедур на ефективність адміністрування для малого та середнього бізнесу, особливо у взаємодії з низькоподатковими юрисдикціями. Наукові напрацювання вказують на потенціал «безпечних гаваней» як засобу для оптимізації витрат на дотримання правил ТЦУ та підвищення рівня добровільного виконання податкових зобов'язань.

По-третє, актуальні дослідження українських авторів акцентують на особливостях національного адміністрування ТЦУ. Зокрема, Краєвський В. М. аналізує теоретико-методологічні основи трансфертного ціноутворення у національному та міжнародному контекстах [4–9]. Немировська О.В. досліджує правове регулювання ТЦУ як в Україні, так і у світовій практиці, підкреслюючи потребу гармонізації вітчизняного законодавства з міжнародними стандартами [2, 10]. У свою чергу, Ткачик Ф.П. розглядає трансфертне ціноутворення як ефективний інструмент податкового контролю, що дозволяє протидіяти агресивному податковому плануванню [12].

Цими питаннями активно цікавляться не лише вітчизняні науковці, а й зарубіжні дослідники, серед яких варто відзначити Avi-Yonah R., Tinhaga Z. [1], Cobham A., Janský P. [3], Picciotto S. [11], які у своїх працях зосереджують увагу на проблемах міжнародного податкового регулювання, унітарного оподаткування, боротьби з незаконними фінансовими потоками та впливу трансфертного ціноутворення на податковий суверенітет держав.

Попри значний науковий доробок, залишаються нерозв'язаними низка питань. Зокрема, бракує емпіричних досліджень щодо впливу впровадження safe harbours на зниження кількості податкових спорів, збільшення надходжень до бюджету та зменшення витрат бізнесу. Невирішеними залишаються й методичні аспекти калібрування параметрів спрощених режимів для окремих категорій операцій – розподілу, послуг із низькою доданою вартістю, внутрішньогрупових позик. Це свідчить про потребу у подальшій науковій рефлексії щодо ролі «безпечних гаваней» у вдосконаленні національної системи трансфертного ціноутворення та мінімізації податкових ризиків України.

Метою наукової статті є здійснення комплексної рефлексії трансфертного ціноутворення в Україні крізь призму концепції «безпечних гаваней» (safe harbours), запропонованої у рекомендаціях ОЕСР та ООН. Основний акцент робиться на дослідженні доцільності та можливостей адаптації зазначених підходів до умов вітчизняної податкової системи, з урахуванням її струк-

турних особливостей, фіскальних пріоритетів та рівня розвитку податкового адміністрування. Стаття спрямована на розкриття потенціалу «безпечних гаваней» як інструменту зниження адміністративного навантаження на бізнес, насамперед малий та середній, що найбільше страждає від складності та ресурсоемності процедур документування відповідності принципу «витягнутої руки». Особлива увага приділяється аналізу переваг і ризиків застосування таких правил у сфері контрольованих внутрішньогрупових операцій та фінансових угод, які є найбільш поширеними серед українських компаній.

Крім того, метою дослідження є оцінка впливу впровадження спрощених механізмів на ефективність фіскального контролю та податкову безпеку держави. З одного боку, «безпечні гавані» можуть забезпечити прозорість і передбачуваність податкових зобов'язань, з іншого – вони містять ризики потенційних зловживань або недоотримання податкових надходжень. У цьому контексті стаття прагне обґрунтувати шляхи балансування між потребами бізнесу у зниженні адміністративного тиску та інтересами держави у забезпеченні стабільного надходження податкових платежів.

Таким чином, метою статті є не лише виявлення ключових проблем чинного підходу до ТЦУ в Україні, а й розробка науково обґрунтованих рекомендацій щодо можливостей інтеграції міжнародної концепції «безпечних гаваней» у національну систему податкового регулювання. Це дозволить поглибити методологічні засади управління податковими ризиками, забезпечити ефективніше функціонування механізмів ТЦУ та сприятиме гармонізації України з сучасними міжнародними практиками.

Виклад основного матеріалу дослідження. Трансфертне ціноутворення (ТЦУ) посідає ключове місце у сучасній системі міжнародного оподаткування, оскільки воно забезпечує дотримання принципу справедливого розподілу прибутку між країнами, де функціонують пов'язані компанії. У глобалізованому економічному просторі, де транснаціональні корпорації здійснюють значні обсяги внутрішньогрупових операцій, саме ТЦУ є визначальним інструментом запобігання агресивному податковому плануванню та ухиленню від сплати податків.

В Україні інститут ТЦУ регулюється статтею 39 Податкового кодексу, яка ґрунтується на принципі «витягнутої руки» (arm's length principle). Проте практика його застосування виявила низку проблем: високі витрати на підготовку документації, неоднозначність у застосуванні методів зіставлення, надмірний адміністративний тягар для бізнесу та податкових органів. У результаті українська система ТЦУ часто розглядається платниками як інструмент податкового тиску, а не як засіб справедливого регулювання.

У цьому контексті актуальним стає звернення до міжнародного досвіду – насамперед до рекомендацій ОЕСР та ООН, які пропонують використання концепції «безпечних гаваней» (safe harbours).

Концепція «безпечних гаваней» передбачає встановлення спрощених правил для окремих категорій внутрішньогрупових операцій, що не становлять значного податкового ризику. Вони дозволяють компаніям уникати складних процедур доказу відповідності принципу «витягнутої руки» та застосовувати наперед визначені параметри – фіксовані маржі чи процентні ставки.

Метою таких правил є:

- зменшення адміністративного тягара на бізнес (особливо малий і середній);
- оптимізація роботи податкових органів;
- підвищення рівня прозорості та передбачуваності податкових зобов'язань;
- сприяння гармонізації національних систем з міжнародними стандартами.

Згідно з Настановами ОЕСР з трансфертного ціноутворення (2022 р.), правила “safe harbour” передбачають три ключові механізми:

1. Зменшення навантаження на МСП. Більшість малих компаній не володіють ресурсами для проведення детальних бенчмаркінгових досліджень, тому спрощені процедури дозволяють їм дотримуватись вимог без надмірних витрат.

2. Фіксовані ставки для типових операцій. Наприклад, для внутрішньогрупових послуг з низькою доданою вартістю допускається маржа до 5%, а для внутрішньогрупових кредитів – встановлення певних діапазонів процентних ставок.

3. Добровільність застосування. Платники податків мають право вибору: або застосовувати “Safe harbours”, або проводити повний аналіз ринкових цін.

ООН (2021 р.) у своєму *Practical Manual on Transfer Pricing for Developing Countries* пропонує більш гнучкий підхід, адаптований до специфіки країн, що розвиваються:

– Адаптація до ресурсних обмежень. “Safe harbours” дозволяють оптимізувати роботу податкових органів, які часто мають обмежений кадровий та технічний потенціал.

– Гнучкість у встановленні маржі. На відміну від ОЕСР, ООН пропонує державам більше свободи у визначенні параметрів залежно від національних умов.

– Прозорість і контроль. Підкреслюється, що запровадження спрощених правил має супроводжуватися ефективними механізмами моніторингу для запобігання зловживанням.

Обидві організації визнають доцільність застосування “Safe harbours”, але розставляють різні акценти. ОЕСР фокусується на мінімізації витрат бізнесу та забезпеченні передбачуваності податкових зобов'язань, тоді як ООН підкреслює важливість адаптації до умов країн, що розвиваються, де податкові адміністрації не мають достатніх ресурсів для повномасштабного контролю.

З практичної точки зору, підходи мають спільні риси: встановлення спрощених правил для внутрішньогрупових послуг і фінансових операцій, добровільність застосування, орієнтація на прозорість. Водночас ООН пропонує більшу варіативність і можливість застосування «гнучких» параметрів.

На відміну від багатьох країн ЄС (Польща, Нідерланди, Німеччина), Україна не імплементувала “Safe harbours” у систему ТЦУ. Це пояснюється кількома факторами:

• **Консервативний підхід.** Стаття 39 ПКУ передбачає суворі вимоги до документації.

• **Ризики зловживань.** Існують побоювання, що спрощені правила можуть використовуватися для мінімізації податків.

• **Обмежені ресурси ДПС.** Контроль за дотриманням спрощених норм вимагає систематичного перегляду ставок та моніторингу.

• **Макроекономічна нестабільність.** Інфляційні процеси та коливання валютного курсу роблять фіксовані ставки ризикованими.

• **Фокус на контроль за операціями з низькоподатковими юрисдикціями.** Україна традиційно концентрує зусилля на боротьбі з агресивним податковим плануванням.

Таким чином, впровадження правил «безпечних гаваней» в Україні потребує не лише концептуальної дискусії, але й ґрунтовної підготовчої нормативної роботи. Узгодження національного законодавства з європейськими стандартами створить передумови для ефективної імплементації, що здатна забезпечити прозорість, знизити адміністративні бар'єри та підвищити інвестиційну привабливість держави. Попри зазначені ризики, впровадження «safe harbours» може мати позитивний ефект: воно здатне не лише знизити транзакційні витрати бізнесу, але й оптимізувати розподіл ресурсів податкових органів, зосереджуючи контроль на операціях із високим рівнем ризику. У результаті це сприятиме формуванню більш передбачуваного податкового середовища, що відповідає європейським стандартам та стимулює інтеграцію України у глобальний економічний простір. Узагальнені позитивні сторони впровадження правил «безпечних гаваней» можуть бути наступні:

– Зниження навантаження на бізнес. МСП зможуть зосередитися на розвитку, а не на бюрократичних процедурах.

– Оптимізація адміністрування. Податкові органи зможуть раціональніше використовувати ресурси, концентруючись на операціях із високим ризиком.

– Підвищення прозорості. Наперед визначені параметри забезпечать передбачуваність для платників податків.

Впровадження «безпечних гаваней» в Україні може здійснюватися за кількома напрямками, що охоплюють як нормативно-правовий, так і практично-організаційний рівні. Насамперед йдеться про:

1. Внутрішньогрупові послуги з низькою доданою вартістю. Встановлення маржі до 5% для адміністративних, маркетингових та підтримуючих послуг.

2. Фінансові операції. Визначення фіксованих процентних ставок для внутрішньогрупових кредитів, з урахуванням досвіду Польщі та інших країн.

3. Малі та середні підприємства. Запровадження порогових значень обороту (наприклад, до 100 млн грн), нижче яких дозволено користуватися спрощеною документацією.

4. Низькоризикові операції. Звільнення МСП від обов'язку готувати повну документацію ТЦУ для операцій з низьким рівнем ризику.

Важливо підкреслити, що концепція «safe harbours» не може розглядатися як універсальний засіб вирішення усіх проблем у сфері трансфертного ціноутворення. Її запровадження потребує глибокого аналізу можливих позитивних та негативних наслідків, оскільки надмірне спрощення процедур здатне призвести до небажаних перекосів у податковій системі. Передусім необхідно враховувати ризики, пов'язані з потенційними податковими маніпуляціями. Якщо встановлені параметри – маржі чи процентні ставки – не будуть адекватно відображати ринкові умови, це може створити можливості для недобросовісних платників податків мінімізувати свої зобов'язання, використовуючи «безпечні гавані» як легальний інструмент податкової оптимізації. Подібна ситуація здатна

знизити рівень податкових надходжень та підірвати ефективність податкового контролю.

Разом із тим слід наголосити, що ризики не нівелюють значних потенційних вигод. За умов належної імплементації «safe harbours» можуть стати ефективним компромісом між інтересами держави та потребами бізнесу. Для підприємств, особливо малого та середнього, ключова перевага полягає у зменшенні адміністративного навантаження. Підготовка повної документації з трансфертного ціноутворення є процесом витратним, що потребує фінансових, часових і кадрових ресурсів. Впровадження спрощених правил дозволить сконцентрувати зусилля бізнесу на операційній діяльності та інвестиційних ініціативах, а не на надмірній бюрократії. Водночас для податкових органів запровадження «safe harbours» означатиме можливість більш раціонального розподілу ресурсів: увага буде зосереджена на операціях із високим ризиком, тоді як типові й низькоризикові транзакції регулюватимуться за спрощеними процедурами.

Важливо також відзначити, що належне впровадження «безпечних гаваней» сприятиме підвищенню прозорості та передбачуваності податкових відносин. Наперед визначені параметри дозволяють зменшити суб'єктивізм у тлумаченні норм та знизити кількість спорів між бізнесом і податковими органами. Це, у свою чергу, формує стабільніше податкове середовище, що є важливим чинником для залучення інвестицій та розвитку підприємництва. Отже, баланс між ризиками і вигодами досягається через ретельну розробку нормативної бази, чітке визначення сфери застосування «safe harbours» та постійний моніторинг їх ефективності. У цьому сенсі концепція «безпечних гаваней» може виступати не як панацея, а як гнучкий інструмент гармонізації інтересів держави та бізнесу, здатний забезпечити одночасно податкову безпеку й конкурентоспроможність української економіки.

Висновки. Рефлексія трансфертного ціноутворення та податкових ризиків України крізь призму концепції «безпечних гаваней» міжнародного податкового регулювання засвідчує, що впровадження цього інструменту може стати важливим кроком на шляху гармонізації національної податкової системи з глобальними стандартами. Аналіз показує, що нинішня модель ТЦУ в Україні характеризується високим рівнем адміністративного тиску та надмірними витратами на документування, що особливо обтяжливо для малого та середнього бізнесу. Це негативно впливає на інвестиційний клімат, підвищує ризики податкових спорів і обмежує конкурентоспроможність вітчизняних підприємств.

Водночас концепція «safe harbours» у світовій практиці довела свою ефективність як інструмент спрощення процедур контролю та зниження витрат на дотримання податкового законодавства. Встановлення наперед визначених параметрів для типових внутрішньогрупових і фінансових операцій дає змогу підвищити прозорість, передбачуваність і стабільність податкових відносин. Це не лише зменшує транзакційні витрати бізнесу, а й дозволяє податковим органам зосереджувати увагу на високо-ризикових операціях, забезпечуючи тим самим ефективніший розподіл ресурсів.

Разом із тим впровадження «безпечних гаваней» має супроводжуватися підготовчою нормативною роботою, яка включатиме адаптацію положень Податкового кодексу, визначення порогових значень для малих та середніх підприємств, а також розробку механізмів

моніторингу з метою мінімізації можливих зловживань. Попри існуючі ризики, належно адаптовані “safe harbours” здатні стати компромісним інструментом, який поєднує інтереси держави у забезпеченні стабільних надходжень до бюджету та потреби бізнесу у зниженні адміністративного навантаження.

Таким чином, впровадження «безпечних гаваней» в Україні має розглядатися як стратегічний напрям модернізації системи ТЦУ, що сприятиме підвищенню податкової безпеки держави, розвитку підприємницької ініціативи та інтеграції України у міжнародний економічний простір.

Бібліографічний список:

1. Avi-Yonah R., Tinhaga Z. Unitary Taxation and International Tax Rules. SSRN Electronic Journal, 2014.
2. Бондаренко М. О., Зирянова О. Л., Малинка К. С., Поліщук С. В., Мельник А. О., Мельник Ю. О., Немировська О. В. Особливості податкового регулювання контрольованих операцій при трансфертному ціноутворенні. Стратегія розвитку України: фінансово-економічні та гуманітарні аспекти, 2020. С. 30.
3. Cobham A., Janský P. Estimating Illicit Financial Flows: A Critical Guide to the Data, Methodologies, and Findings. International Tax, 2020.
4. Красівський В. М., Муравський О. Ю. Інформаційна підтримка систем обліково-аналітичного та контрольного забезпечення управління операціями трансфертного ціноутворення. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2023. № 7(31). С. 32–40.
5. Красівський В. М., Муравський О. Ю. Звітність із трансфертного ціноутворення: виникнення та розвиток. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 12. С. 46–51.
6. Красівський В. М., Муравський О. Ю. Обліково-податкова природа трансфертного ціноутворення. *Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Економічні науки»*. 2023. № 5(73). Т. 2. С. 84–89.
7. Красівський В. М., Муравський О. Ю. Ризикоорієнтований підхід в системі податкового контролю за трансфертним ціноутворенням. *Український економічний часопис*. 2023. № 1. С. 23–28.
8. Красівський В. М., Смирнова О. М., Муравський О. Ю. Порівняльний аналіз законодавства з трансфертного ціноутворення в правовому полі країн ЄС. *Економіка розвитку систем*. 2024. № 6(2). С. 10–16.
9. Красівський В. М., Муравський О. Ю. Контроль податкової комплаєнс-звітності та аудит трансфертних операцій. *Економіка розвитку систем*. 2024. № 6(1). С. 37–45.
10. Немировська О. В. Транснаціональні компанії та регулювання трансферного ціноутворення в Україні. *Інноваційна економіка: науково-виробничий журнал*. 2014. № 4(53). С. 265–272.
11. Picciotto S. International Taxation and the Erosion of National Sovereignty. Global Tax Justice, 2016.
12. Ткачик Ф. П. Трансфертне ціноутворення як об'єкт моніторингу податкових консультантів. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки*. 2015. № 15. С. 148–151.

References:

1. Avi-Yonah R. & Tinhaga Z. (2014). Unitary Taxation and International Tax Rules. *SSRN Electronic Journal*.
2. Bondarenko M. O., Zyryanova O. L., Malynka K. S., Polishchuk S. V., Melnyk A. O., Melnyk Yu. O. & Nemyrovska O. V. (2020). Osoblyvosti podatkovoho rehuliuвання kontrolovanykh operatsii pry transfertnomu tsinoutvorenni [Features of tax regulation of controlled transactions in transfer pricing]. *Stratehiia rozvytku Ukrainy: finansovo-ekonomichniy ta humanitarniy aspekty* [Strategy of Ukraine's development: financial, economic and humanitarian aspects], p. 30.
3. Cobham A. & Janský P. (2020). Estimating Illicit Financial Flows: A Critical Guide to the Data, Methodologies, and Findings. *International Tax*.
4. Kraievskiy V. M. & Muravskiy O. Yu. (2023). Informatsiina pidtrymka system oblikovo-analitychnoho ta kontrolnoho zabezpechennia upravlinnia operatsiiny transfernoho tsinoutvorennya [Information support for accounting-analytical and control systems in managing transfer pricing operations]. *Tsyfrova ekonomika ta ekonomichna bezpeka – Digital economy and economic security*, no. 7(31), pp. 32–40.
5. Kraievskiy V. M. & Muravskiy O. Yu. (2023). Zvitnist iz transfernoho tsinoutvorennya: vynykhennia ta rozvytok [Transfer pricing reporting: origin and development]. *Investytsii: praktyka ta dosvid – Investments: Practice and Experience*, no. 12, pp. 46–51.
6. Kraievskiy V. M. & Muravskiy O. Yu. (2023). Oblykovo-podatкова pryroda transfernoho tsinoutvorennya [Accounting and tax nature of transfer pricing]. *Mizhnarodnyi naukovyi zhurnal “Internauka”. Seriya: Ekonomichni nauky – International Scientific Journal “Internauka”*. Series: Economic Sciences, no. 5(73), Vol. 2, pp. 84–89.
7. Kraievskiy V. M. & Muravskiy O. Yu. (2023). Ryzikoorientovanyi pidkhid v systemi podatkovoho kontroliu za transfernym tsinoutvorennyam [Risk-oriented approach in the system of transfer pricing tax control]. *Ukrainskyi ekonomichnyi chasopys – Ukrainian Economic Journal*, no. 1, pp. 23–28.
8. Kraievskiy V. M. & Muravskiy O. Yu. (2024). Tax compliance control and audit of transfer pricing transactions. *Ekonomika rozvytku system – Economics of System Development*, no. 6(1), pp. 37–45.
9. Kraievskiy V. M., Smirnova O. M. & Muravskiy O. Yu. (2024). Comparative analysis of transfer pricing legislation in the regulatory framework of EU member states. *Ekonomika rozvytku system – Economics of System Development*, no. 6(2), pp. 10–16.
10. Nemyrovska O. V. (2014). Transnatsionalni kompanii ta rehuliuвання transfernoho tsinoutvorennya v Ukraini [Transnational companies and regulation of transfer pricing in Ukraine]. *Innovatsiina ekonomika: nauково-vyrobnychiy zhurnal – Innovative Economy: Scientific and Production Journal*, no. 4(53), pp. 265–272.
11. Picciotto S. (2016). International Taxation and the Erosion of National Sovereignty. *Global Tax Justice*.
12. Tkachyk F. P. (2015). Transferne tsinoutvorennya yak ob'iekt monitorynhu podatkovykh konsultantiv [Transfer pricing as an object of monitoring by tax consultants]. *Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of Kherson State University. Economic Sciences*, no. 15, pp. 148–151.

Стаття надійшла: 22.07.2025

Стаття прийнята: 02.09.2025

Стаття опублікована: 26.09.2025